

[Godskesen.]

paa Loven af 1866, og at der derfor er opstaaet en levende Trang til nu at faa udarbejdet en Lov, der svarer til Nutidens Strafferetsopfattelse.

Spørger man mig, hvad der da er det karakteristiske for Nutidens Strafferetsopfattelse, vil jeg svare, at det er dens overvejende realistiske Tendens. I gamle Dage var man tilbøjelig til at opstille visse almindelige filosofiske Strafferetsteorier og saa udelede Resultaterne med disse Teorier som Udgangspunkt. Dette er nu forladt. Nu er man klar over, at Livets Mangfoldighed aldrig kan rummes indenfor en saadan Teori. Man maa se praktisk paa Sagen. Spørgsmaalet maa være, om visse Retsmidler er velegnede til at forhindre Forbrydelser eller formindske Antallet af Forbrydelser, og om ikke disse Retsmidler medfører ulykkelige Virkninger, som er større end de Goder, der skulde opnaas ved at anvende de paagældende Straffe.

Det Synspunkt, jeg her har fremhævet, vil særlig være afgørende for Besvarelsen af det Spørgsmaal, som i de sidste Dage har været saa meget omdebatteret, nemlig Spørgsmaalet om Dødsstraffen. I gamle Dage, i Strafferetsteoriernes Tid, var man naturligvis ogsaa tilbøjelig til at afgøre Spørgsmaalet, om man burde have Dødsstraf eller ikke, ud fra en saadan almindelig Teori, og efter Omstændighederne kunde Teorien være saaledes, at Svaret gav sig af sig selv. Hvis man saa Straffen som den retfærdige Gengældelse, kunde det i alt Fald efter visse Formuleringer blive saaledes, at den naturlige Konsekvens af Teorien blev, at der skulde bødes Liv for Liv. Hvis man paa den anden Side saa Straffen som et Forsøg paa at forbedre Forbryderen, maatte Dødsstraffen lige saa sikkert være udelukket, thi man kan jo dog umuligt forbedre en Mand ved at hugge Hovedet af ham. Sligt er man nu kommet bort fra. End mindre kan man lægge Vægt paa de følelsesbestemte Indlæg i Almindelighed imod Dødsstraffen, som i Tidens Løb er fremkommet fra berømte Digtere. Jeg minder om saadant noget som Turgenjovs Skildring af en da meget bekendt Morders Henrettelse, om Victor Hugos lille Bog „Le dernier jour d'un condamné“ og om Dickens' Skildring i „Oliver Twist“ af Jøden Fagins sidste Nat. Sligt kan være skønt og herligt at læse, men man bør ikke lade de Betragtninger, som der kommer frem, influere paa Afgørelsen af det Spørgsmaal, der her foreligger, thi dette Spørgsmaal er rent praktisk. Og da det er et praktisk Spørgsmaal, kan

det tænkes besvaret meget forskelligt efter Tidens og Forholdenes Art, men jeg er for mit Vedkommende ikke i Tvivl om, at saaledes som Forholdene er her i Landet i vor Tid, maa Afgørelsen falde mod Dødsstraffen.

Den ærede Ordfører for Venstre (Rytter) udviklede og belagde med Tal, at det ikke kan paavises, at Dødsstraffen er nødvendig i den Forstand, at Antallet af meget grove Forbrydelser skulde synke, naar man havde Dødsstraffen, og stige, hvis Dødsstraffen blev afskaffet. Det kan ikke paa nogen Maade godtgøres, at noget saadant er Tilfældet. Paa den anden Side er der heller ikke Tvivl om, at Nutidens Fængsels-teknik er i Stand til at møde de grove Forbrydelser paa anden Maade end gennem Dødsstraf. I Middelalderen, da man slet ikke havde Fængsler eller noget af den Art, var det nødvendigt, om man overhovedet vilde uskadeliggøre en Forbryder, at tage Livet af ham, men saaledes som Forholdet nu er, er denne Nødvendighed ikke længere til Stede. Man har saa fuldkomne Straffeanstalter, at man baade kan forvare Forbryderne og tillige, hvad der ingenlunde er uden Betydning, sikre Fængselsopsynets, de paagældende Embedsmænds og Funktionærers Liv og Helbred mod Angreb fra Forbrydernes Side.

Men dernæst kan det ikke nægtes, at naar Dødsstraffen bringes til Udførelse — og jeg er ganske enig i, at hvis man har den, maa den ogsaa efter Omstændighederne bringes til Udførelse —, vil det medføre meget uheldige Virkninger, idet alle Erfaringer viser, at naar saadan en rigtig grov Forbryder skal henrettes, opstaar der en rent ud hysterisk Stemning i Samfundet. Efterhaanden faar man Medlidenhed med Forbryderen. Man udfinder alt, hvad der dog kunde tale til hans Fordel, alt, hvad der i hans tidligere Liv kunde have ledet ham ind paa denne ulykkelige Bane. Man er tilbøjelig til at søge Skylden andetsteds end hos ham selv. Der fremkommer Ansøgninger om Benaadning, som faar mangfoldige Underskrifter. Den paagældende Forbryder faar ogsaa i stort Omfang Besøg i Fængselet af velmenende Personer. Kort sagt, Forholdet udvikler sig saaledes, at man snarere skulde tro, at det var en Helt eller en Martyr, som skulde undergaa denne haarde Skæbne, end en Forbryder.

Endelig er der til sidst, dog ikke mindst, det Hensyn, som den højttærede Justitsminister i Folketinget med stor Styrke har fremhævet, Hensynet til Dødsstraffens Uoprettelighed. Man kan naturligvis om alle Straffe, naar man undtager Bødestraffen,